

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Letna naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. — Redništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici številka 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XIII.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v četrtek, dne 13. marca 1930.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 31.

Zveza Slovenije z morjem.

V zadnjem času je vprašanje zveze Slovenije z morjem začelo javnost živahneje zanimati. Življenski interesi slovenskega gospodarstva zahtevajo, da pride čimprej do te zveze. Za rešitev tega problema je bilo izdelanih že 19 projektov in to že v prvih letih po svetovni vojni, kar nam baš dokazuje važnost tega vprašanja. Izmed vseh teh načrtov se je najbolj odlikoval načrt našega priznanega strokovnjaka ing. Maksa Klodiča. — Ing. Klodič je namreč kot pravi železniški strokovnjak zapopadel problem zveze Slovenije z morjem na edinstven in edino pravilen način. Po njegovem načrtu se naj bi cela Slovenija na mah zvezala z morjem. Njegova ideja obsega zvezo iz Kočevja na Vrbovsko s priključkom iz Črnomlja in zgraditev železnice št. Janž—Sevnica, tako da bi bili zvezani z morjem obe slovenski mesti Ljubljana in Maribor. Ta Klodičev načrt se mora smatrati kot celoto in ne smemo izvesti posameznih vej. Idealno bi torej bilo, ako bi se dalo vse te tri veje istočasno zgraditi. Toda ako je to nemogoče, potem naj bi se gradilo vsako leto vsaj nekoliko v etapah.

Kakor doznavamo, je že skoro gotovo, da se začne že letos z gradbo proge št. Janž—Sevnica, ki je dolga 12 km. Ta proga je sprejeta v prvo kategorijo železnice, ki se imajo zgraditi po programu in leta 1927. V istem programu in isto-

tako v prvi kategoriji je tudi omenjena že uzakonjena proga iz Kočevja na Vrbovsko. Logično bi torej bilo, da se čimprej začne z deli tudi na tej prog. — Pomisliti je namreč treba, da je pot od Ljubljane do Sušaka po našem ozemlju danes dolga 330 km, torej še enkrat tako dolga, kakor v Trst. Po Klodičevi prog. bi se pa skrajšala pot od Ljubljane do Sušaka za celih 110 km, tako da bi trajala pot iz Ljubljane na Sušak z brzovlakom komaj 5 in pol ure. Ker se naša trgovska mornarica uspešno razvija, bi bilo tem bolj želeto, da se Sloveniji čimprej otvori pot do morja po lastni zemlji in tako omogoči še večji razmah našemu pomorstvu. — Klodičev načrt je pa tudi važen radi tega, ker predstavlja obenem dobro zvezo Slovenije s Splitom, kajti tudi zveza s Splitom bo za 110 km krajša.

O nujnosti rešitve vprašanja zveze Slovenije z morjem ni dvoma. Glede načrtov za realizacijo te zveze smo si danes, po tolikih debatah, študijah, preiskovanjih in sporih, tudi že edini. Pa tudi najbolj merodajni faktorji so o nujnosti rešitve tega vprašanja prepričani. Zato naj bi vsi zastavili svoje moči, izkoristili vsako priliko v to, da pomagamo načrtu do realizacije, da pomagamo Sloveniji do nove arterije, ki nam bo dala novih življenskih moči, in pomagala iz gospodarskih težav in nevarnosti.

* * *

Slabi uspehi delavske vlade v Angliji.

Na seji spodnje zbornice dne 11. t. m. je Lloyd George otvoril z veliko napečnostjo pričakovano debato o brezposelnosti. Govornik je naglasil, da je bilo brezposelnih v Angliji, ko je prišla delavska vlada na krmilo, 1.100.000, dočim jih je sedaj 1.539.000. Nadalje je Lloyd George dejal, da je prišel čas, ko je potrebno proučiti ves položaj, ne toliko s kritičnim duhom, kot z dobro voljo za pomoč. Vlada bi morala izdelati velik načrt za gradnjo cest in javnih del in na ta način zaposliti brezposelno delavstvo.

Minister za brezposelnost je v svojem odgovoru priznal, da je položaj zelo kri-

tičen. Porast brezposelnost je pojav splošne svetovne gospodarske krize. Nemčija ima 325.000 brezposelnih, Italija 408.000. Neki ameriški senator je izjavil, da je v Zedinjenih državah 6 milijonov brezposelnih. Na celi črti so cene v trgovini zelo padle. V zadnjih mesecih je cena bombaža tako padla, da se ne upa delati nobena tvornica. V primeri z lanskim letom je naraslo število brezposelnih samo v Lancashireju za 146.000. Kar velja za bombaž, velja tudi za volno. Tudi cena srebru je zelo padla. Na ta način je kupila industrija v Lancashireju surovine po zlatem standardu, prodajati pa mora izgotovljeno blago po srebrnem standardu. To pomenja, da ima industrija pri vsakih 1000 funtov 30 funtov izgube.

PREMOGOVNA PRODUKCIJA JUGOSLAVIJE.

Po uradnih podatkih je znašala produkcija vseh jugoslovanskih premogovnikov v preteklem letu 5,911.700 ton proti 5,051.900 tonam v letu 1928, 4 milijonov 744.900 tonam v letu 1927 in 4,141.000 tonam v letu 1926. Produkcija torej stalno raste; od leta 1926 do leta 1929 je narasla za 40 odstotkov, od predlanskega do lanskega leta za 15%.

* * *

PROMET JUGOSLAVIJE S PIREJEM.

Po poročilih jugoslovanskega poslanstva v Atenah je prometovalo v pristanišču Pirej v preteklem letu 70 jugoslovanskih parnikov s tonažo 61.125 ton; torej je prišlo na parnik skoraj 900 ton. Med predmeti, ki so jih izvozili iz pristanišča v Jugoslavijo, omenimo 61 ton špirta, 23 ton tinte, 276 ton gozdnih produktov, 11 ton usnjenih izdelkov, 40 ton tekstilij in sukanca, itd.

* * *

KONFERENCA MEDNARODNE TRGOVINSKE ZBORNICE.

Konferenca glavnega sveta mednarodne trgovinske zbornice bo v Parizu 4. aprila t. l. Jugoslovanski nacionalni odbor te zbornice bo na tej konferenci zastopal profesor zagrebškega vseučilišča dr. Mogan.

* * *

KONCESIJE ZA AVTOBUSNI PROMET.

Ministrstvo za trgovino in industrijo je poslalo vsem banknim upravam razpis glede izdajanja koncesij za avtobusni promet, po katerem se smejo te koncesije odslej izdajati le za dobo enega leta.

* * *

IZVOZ VINA V ČSR.

Ministrstvo trgovine in industrije je obvestilo gospodarske organizacije, da izdajajo potrdila za izvoz vina na Češko-slovaško poljedelski oddelki banknih uprav, dočim so ta potrdila doslej izdajali poljedelski referenti.

* * *

Podpirajte domače trgovinske potnike.

Društvo trgovskih potnikov v Zagrebu je v zaščito domačih trgovinskih potnikov izvedlo akcijo, ki služi vsestransko podporo. Društvo oslanja to svojo akcijo na naslednje:

Tuje trgovske tvrdke, ki imajo v Jugoslaviji svoje zastopnike in potnike, naj nudijo, kakor je to povsod na svetu običaj, tudi domačinom te stroke možnost zasluzka, da se na ta način saj deloma oddolžijo naši državi, v kateri razvijajo svoje dobičkanosne posle. Domači trgovinski potniki zahtevajo, da morajo imeti vse inozemske tvrdke, katere poslujejo v Jugoslaviji, tukaj tudi svojega domačega zastopnika. Domače tvrdke naj kupujejo samo pri onih inozemskih podjetjih, ki se prilagodijo tej upravičeni zahtevi. Na ta način se zagotovi večjemu številu trgovinskih potnikov in zastopnikov zaposlitev in primeren zaslužek, kar je tudi popolnoma pravično.

Da bo imela akcija zadovoljive uspehe, se je Društvo trgovinskih potnikov v Zagrebu obrnilo do vseh trgovcev s prošnjo, da odklonijo inozemske tvrdke, koje nimajo pri nas domačih zastopnikov. Pričakovati je, da bodo trgovci v polni meri upoštevali to pravično zahtevo domačih potnikov. Društvo poziva nadalje domače industrije in podjetja, naj poverijo svoja zastopstva izključno samo do-

mačim potnikom. V mnogih primerih pa imajo tudi domača podjetja tuje zastopnike, ki odjedajo kruh domačinom.

Zahteva zagrebških trgovinskih potnikov ni v nobenem oziru pretirana. V drugih državah se smatra, za samo po sebi umevno, da smejo inozemske tvrdke poslovati v državi samo potom domačih zastopnikov. Na Madžarskem n. pr. ne morejo tuje tvrdke sklepati sploh nobenih poslov, ako nimajo madžarskih zastopnikov.

Kar tiče specijelno interesov domače trgovine v zvezi s takimi zahtevami, ni dvoma, da je treba akcijo najenergičneje podpirati. Jugoslovanski zastopniki inozemskih tvrdk bodo že v lastnem interesu skrbeli za solidnost posla in blaga, kar je naravno samo v interesu odjemalca.

Poziv trgovinskih potnikov domačim industrijam in podjetjem je še več kot upravičen. Ne samo, da imamo v Jugoslaviji mnogo domačih industrij z inozemskimi zastopniki, pri nas je tudi večje število podjetij, katerih zastopniki za Jugoslavijo so inozemci in imajo razen tega svoj delež v inozemstvu. Da so te razmere nevzdržne in se jih ne sme še nadalje tolerirati, je pač vsakemu jasno. Želeto je nujno, da se s takim preziranjem lastne države in domačih interesov čim prej konča.

Gornji apel trgovinskih potnikov priporočamo najtopleje tudi vsem našim industrijam in trgovcem!

Ustancvitev društva za izvoz naših kmečkih produktov.

Na konferenci izvoznikov agrarnih produktov in zastopnikov zadruženstva, ki se je vršila 10. t. m. v Beogradu na poziv ministra trgovine in industrije g. Juraja Demetrovića, se je vršila razprava o osnovanju organizacije, ki bi po sedanjem položaju na svetovnih tržiščih in z ozirom na katastrofalno padanje cen žitaricam našla najboljšo pot za poljedelce.

Naloga tega društva bi bila, postaviti naš izvoz na čisto nacionalno bazo. Naši producenti in izvozniki naj nastopijo na inozemskih tržiščih pod svojim imenom in izvažajo svoje produkte pod našim imenom na svetovna tržišča ter s tem dosežejo, da se afirmirajo naši proizvodi tako po kvaliteti, kakor boniteti in se poleg tega še prepričajo, da bi neodgovorne osebe kvarile dober glas naših pridelkov.

Kar tiče notranje trgovine, se bo društvo bavilo z vsem, kar je potrebno za pospeševanje kmetijstva, podpiralo oblastva pri izvrševanju zakonov o pospeševanju kmetijstva in pravilnika o kontroli proizvodov, ki so namenjeni za inozemstvo. Pri tem bo imelo društvo nalogo, vršiti propagando, da bodo naši proizvodi popolni, docela pripravljani in izdelani tako, kakor jih zahteva inozemski trg.

Društvo bo imelo svoj sedež v Beogradu. Kapital bo dala na razpolago država, deloma pa bodo prispevali tudi izvozniki in zadrudne zveze. V upravi društva bodo po 4 predstavniki države, zadrudnih zvez in izvoznikov. Društvo se ne bo bavilo s prodajo na lastni račun, ampak bo prodajalo na komisijski osnovi.

Uživalo bo posebne ugodnosti, glede transporta blaga na železnici in ladjah, v kolikor bo blago namenjeno za izvoz v inozemstvo. Svoje predstavnike bo imelo društvo tudi v ino-

zemstvu na raznih važnejših tržiščih. Ta predstavnštva bodo dajala instrukcije in navodila ter vršila prodajo proizvodov.

Delo društva bo v najožji zvezi z delovanjem zavoda za pospeševanje zunanje trgovine. Zlasti bo omogočalo prodajo naših kmetijskih produktov, kakor korusa in ostalih žitaric, potem pa tudi vina, sadja itd.

Ob priliki ustanovitve društva se je zlasti pokazala potreba pospešene izgraditve javnih skladišč za izvozniško blago.

POSOJILA PRI DRŽAVNI HIPOTEKARNI BANKI.

Glasom rešitve upravnega odbora Državne hipotekarne banke se začno sprejemati prošnje za menična posojila z intabulacijo na prvo meso. Rok posojila je 3 leta z 8% obresti na leto; odplačilo kapitala znaša v prvem letu 20%, a v ostalih dveh letih po 40%. Menica mora biti podpisana od treh oseb, od katerih mora biti akceptant tudi lastnik nepremičnin, a ostala dva kot žiranta. Ta menična posojila se bodo izdajala v mestih in trgih samo z intabulacijo na nepremičnine, ki se nahajajo ob določeni regulacijski črti. Prosilec položi skupaj s prošnjo za posojilo, za cenitev posestva gotovi znesek po skali, ki je določena za dolgoročna hipotekarna posojila. Prošnji za posojilo, katere formular se dobi v banki, mora vsak prosilec priložiti še: zemljeknjižni izvleček, posestni list, načrt zgradb, potrdilo o regulacijski črti in potrdilo o davkih. Točna navodila se dobe v podružnici Državne hipotekarne banke, bankarski oddelk v Ljubljani.

Po jugoslovanskih jabolkah vlada veliko povpraševanje na Poljskem, kakor poroča jugoslovanski konzulat v Varšavi. Naslovi se dobijo pri trgovskih zbornicah.

Nova blagovna zveza Donava—Orient.

Rumunska vlada je napravila važne odredbe, ki so iz konkurenčnih vzrokov važne tudi za Jugoslavijo.

Rumunska morskoplovna družba Servicul Maritim Roman bo v najbližjem času pričela z neposrednim blagovnim prometovanjem med donavskim morskim pristaniščem Galac in bližnjim orientom. Promet bo na željo rumunske vlade v interesu pospeševanja rumunskega eksporta vstavljen v službo za prednjeazijske in severoafriške obale. Ladje bodo odhajale iz Brajle-Galaca, njih zadnja štacija bo Port Said, vmes se bodo ustavile v Konštanci, Burgasu, Carigradu, Pireju in Bajrutu, včasih tudi v Haifi, Jafi, Aleksandriji in preko Port Saida tudi v Aleksandriji in Tripoliju. Prometovale bodo po določenem voznem redu in bodo odhajale tudi tedaj, če ne bo zadostnega tovarnega blaga na razpolago. Nova proga ni velike važnosti samo za rumunski eksport; rumunski plovni krogi računajo po njeni otvoritvi tudi z velikimi poljskimi in češkoslovaškimi pošiljkami. Tako n. pr. ni imel češkoslovaški izvoz, ki se je doslej vršil po donavski poti, nobenega primernega priključka; če bi bilo hotelo priti blago v Konstanco (rumunsko pristanišče ob Črnem morju), bi ga bili morali še enkrat preložiti na železnico. Doslej pa ni bilo od Brajle-Galaca še nobene direktne rumunske zveze. Novo blagovno progo bodo vstavili v službo že iz Brajle-Galaca ven in ne iz Konstance, da si zagotovijo del češkoslovaškega donavskega eksporta za rumunske ladje. Ta blagovna črta bo zadobila torej večji pomen tudi za ves donavski promet iz češkoslovaških donavskih pristanišč Bratislava in Komarom. V načrtu so tudi rumunski blagovni brzovlaki, ki bodo skupaj z ladjami nove proge skrbeli za hitrejši blagovni promet.

17. MAREC ZADNI DAN ZA KRON-SKE BONE.

Ker je finančno ministrstvo zvedelo, da se v javnosti širijo vesti, da bo veljavnost zakona o umaknitvi in uporabi potrdil po čl. 10 zakona o vojni škodi in 20% kronskih priznanc z dne 17. januarja t. l. podaljšana preko roka, ki je odrejen v zakonu, se s tem javnost in posebno davkoplačevalce in lastnike teh papirjev opozarja na to, da je ta vest neosnovana in izmišljena. Veljavnost tega zakona se absolutno ne bo podaljšala preko roka, ki je določen v samem zakonu, in ki poteče 17. marca t. l. Po tem roku izročena potrdila in priznanice se ne bodo sprejemale v odplačilo dolžnega davka in kdor v roku tega ne bo iskoristil, bo moral računati s posledicami, ki izvirajo iz samega zakona.

* * *

AEROPLANI POSPEŠUJEJO RIBOLOV V DALMACIJI.

Ministrstvo vojne in mornarice je dovolilo, da se porabijo vojaška vodna letala v službi ribolova ob naši obali. Hidroplani bodo opravljali ob vsej jugoslovanski jadranski obali poročevalno službo o gibanju velikih ribjih množic in bodo obvestili o tem premikanju najbližje pomorske ali pristaniške urade. Ti uradi zopet bodo poslali poročila vsem krajem, ki se pečajo z ribolovom. Na ta način so dosegli že dobre uspehe; še lepših zaključkov pričakujejo za april, ko se bo pričelo veliko potovanje ribjih množic. Pripominjamo, da imajo velike ribiške države, kot Francija, Anglija, Nemčija, Norveška i. dr., ta način poročevanja že dolgo v uporabi ter da so rezultati, z njim doseženi, izredno ugodni.

* * *

OGRSKI POLJEDELSKI MINISTER O ŽITNIH CENAH.

Ogrski poljedelski minister Mayer se izjavlja v nekem listu o nizkih žitnih cenah in pravi, da je Ogrska pripravljena za gospodarsko sodelovanje sosednjimi agrarnimi državami. Nizke cene so bile pogosto povzročene po preveliki špekulaciji na termiskem trgu in se mora tudi v tem oziru dobiti odpo- moč. Tudi ureditev vprašanja skladišč in kredita spada k sredstvom skladice.

Srednjeevropsko gospo- darsko zborovanje.

Ob zelo številni udeležbi vseh Srednjeevropskih držav se je vršilo to zborovanje v Breslavi tri dni. Zborovanje je razpadlo v dva važna dela pogajanj: vprašanje Srednjeevropske gospodarske zveze in kompleks vprašanj, ki je šel že bolj v podrobnosti in ki se tiče olajšanja in poenotenja v srednjeevropskem poštnem in železniškem prometu in v srednjeevropski notranji plovbi. V ospredju zborovanja je bil odlični referat znanega carinskega politika Riedla z Dunaja o »potih do Srednjeevropske gospodarske zveze«. Kot največjo zaslužno delo narodov je označil Riedl njeno delo, da je oblikovala tehniko kolektivnih večstranskih pogodbenih pogajanj. Med dosedanjimi kolektivnimi akcijami so de- lovale poleg Nemčije, Avstrije in Češkoslovaške med drugimi tudi Jugoslavija, Rumunija in Ogrska. Zato bodo prišle te države tudi v prvi vrsti v poštev za Srednjeevropsko gospodarsko zvezo. Ta gospodarska zveza ni mišljena kot srednjeevropska carinska zveza, temveč je njen cilj bolj rahla zveza, sistem evropskih preferenčnih carin. Med temi državami bi morala obstojati vsekakor brezpogojna in neomejena največja ugodnost, dočim bi se proti vsem drugim državam največja ugodnost ome- jila.

Najprvo se mora skrbeti za prevešek agrarnih in gozdnih produktov jugo- vzhodnih držav, torej Jugoslavije in Rumunije. Gospodarsko federacijo donavskih držav smatra Riedl za neizvedljivo, ker imajo agrarni člani te deželne skupine — Jugoslavija, Rumunija in Ogrska — prevelik izvozni prebitok na agrarnih produktih, ki mu odgovarja premajhna uvozna potreba Avstrije in Češkoslovaške. Prevešek agrarnih pro- duktov se mora prodati v industrijskih deželah, na primer v Nemčiji, ki bi zato morale brezpogojno pripadati gospodar- ski zvezi. Tudi zastopnik Rumunije je poudarjal, da mora biti cilj zveza takih držav, ki se gospodarsko dopolnjujejo, torej zveza industrijskih in agrarnih de- žel. Obe jugovzhodni agrarni državi, Ju- goslavija in Rumunija, bi imeli od Srednjeevropske gospodarske zveze veliko korist.

Zanimiv je bil tudi predlog ministra Hamma, predsednika Nemškega indus- trijskega zborovanja, naj se pri kritju nemške potrebe na agrarnih in gozdnih produktih dá drugim srednjeevropskim deželam, še posebej Jugoslaviji in Ru- muniji, prednost pred prekomorskimi deželami.

Profesor Brockhausen z Dunaja je za- stopal mnenje, da s samim carinskim znižanjem še ni dosti narejeno. Kajti za carinskim protekcionizmom preži uprav-

TRGOVSKI STIKI MED JUGOSLAVIJO IN INDUSTRIJO V ZAPADNI NEM- ČIJI.

Jugoslovanski konzulat v Düsseldorfu je priobčil obsežno poročilo o gospodar- skih razmerah rensko - westfalskega okrožja. Posebej je obravnavano vpra- šanje prodaje jugoslovanskega sadja in žita v onih krajih. Pojasnila se dobijo pri trgovskih zbornicah, pri Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine in pri düsseldorfskem konzulatu samem.

* * *

O BOLGARSKEM IZVOZU ŽITA.

Iz Sofije poročajo: Bolgarska vlada je sklenila, da bo v bližnjem času znižala izvozno carino za agrarne produkte. Zlasti veliko bo znižanje izvozne carine za žito; dosedanja carina 30-76 levov za 100 kg pšenice bo znižana na tri leve. Izvozna carina za koruzo bo znižana od 11-82 levov na dva leva. Koruze za iz- voz ima Bolgarija precej.

* * *

FRANCIJA ZA ENOTNO STABILIZI- RANJE TRGOVSKIH POGODB.

Na seji v Ženevi je francoski trgovski minister Flaudin govoril v dveurnem govoru za sprejem dogovora o stabilizaciji vseh obstoječih trgovskih pogodb, ki naj se podaljšajo za eno leto do 1. aprila 1931 in ki naj veljajo v slučaju neodpovedi avtomatično za nadaljnjih šest mesecev. Dalje je bil za to, da se države splošno zavežejo za udeležbo pri

ni protekcionizem, ki ga je označil kot skupnost onih naredb v okviru državnih mej, ki se jih država posluži, da se tr- govske pogodbe sabotirajo z upravnimi naredbami najrazličnejših vrst ter da se uvoz iz inozemstva po možnosti ovira. Za boj proti upravnemu protekcionizmu je priporočal Brockhausen ustanovitev stalnega mednarodnega sodišča, ki naj bi proučevalo, ali so upravne neredbe posameznih držav v skladu ali v nasprotju z gospodarskimi pogodbami.

Najvažnejši pozitivni zaključek zboro- vanja v Breslavi, ki smo ga že omenili in ki ga vsled popolnosti članka še en- krat navajamo in ki se je tical vprašanja olajšav v srednjeevropskem poštnem prometu, je bila izjava nemškega držav- nega poštnega ministra Schätzela o nje- govih načelni pripravljenosti, da se upo- rabljajo domače nemške pristojbine na pismenopoštnih pošiljkah tudi v prometu z drugimi srednjeevropskimi državami, če tudi one to storijo. Pač ni treba še posebej omenjati, kakšno veliko korist bi imelo spriči ogromnega sedanjega pomena pismenega prometa srednjeev- ropko gospodarstvo od te olajšave in pocenitve.

Kot glavni referent za bodoče olajša- ve v srednjeevropskem železniškem prometu je govoril državni tajnik Enderes z Dunaja in je označil kot prvi cilj poenotenje v splošni izgradbi srednjeevropskih blagovnih tarif. Stabilnost tarif mora biti močnejše zavarovana kot doslej in roki za spremembe se morajo podaljšati. Zastopnik Jugoslavije je dra- stično opozarjal na šikanca, ki jim je iz- postavljen osebni promet ob evropskih državnih mejah. Moralo bi zadostovati, da se izkaže potnik pri prestopu meje z veljavnim osebnim izkazom njegove domovine. Nadaljne reforme bi se mo- rale uvesti pri carinarstvu, ki dela danes še pogosto v prav zastaranih obli- kah. Revizija potnih listov in carine naj se ne prične šele po prihodu v obmejno postajo, temveč naj se opravi med zadnjo domačo in obmejno postajo. Itd. Izvedba vseh teh predlogov bi čas po- tovanja skrčila in bi s tem pripomogla k olajšanju v srednjeevropskem pro- metu.

Govoril je še vodja »Zveze nemških železniških uprav«, ki ji pripada danes že mnogo drugih držav evropskega kon- tinenta, ne pa še Jugoslavija in Češko- slovaška. Dejal je, da obsega delovni krog zveze tehniško plat (n. pr. tipi va- gonov), gospodarsko plat (n. pr. zložlji- vi zvezki voznih listkov) in juridično plat (skupna zaveza in odškodninske reklamacije). Sedaj gleda zveza na to, da narodne prometne predpise posamez- nih dežel po možnosti enotno oblikuje. S pravkar uveljavljenimi določbami gle- de ekspresnega blaga se je dosegel pre- cejšen napredek.

pogajanjih bližnjega časa o določenem gospodarskem programu. Francoska de- legacija se je o teh dveh točkah neob- vezno dogovarjala z raznimi drugimi delegacijami ter je dobila načelno odo- brenje Nemčije in Belgije.

Iz naših organizacij

Gremij trgocev v Ptujju ima redni občni zbor v torek dne 18. marca 1930 ob 19. (7.) uri zvečer v posebni sobi gostilne gosp. Miha Brenčič. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo tajništva. 3. Poročilo blagajnika. 4. Poročilo pregledovalcev. 5. Volitev enega odbornikovega namest- nika. 6. Volitev dveh delegatov na zvez- ni občni zbor. 7. Samostojni predlogi. 8. Članarina. 9. Spopolnitev § 10 gremijalnih pravil glede zdravniškega iz- pričevala. 10. Slučajnosti. — Samostojni predlogi se morajo pismeno predložiti g. načelniku najmanj 3 dni pred rednim občnim zborom. — Za sklepčnost je potrebna navzočnost ene četrtine član- stva. V slučaju, da bi ob 19. uri ne bilo tega števila, se vrši ob 20. uri drugi občni zbor, ki sklepa pravomočno ob navzočnosti vsakega števila članstva. — Na podlagi § 23 lit. 1 obstoječih gremijalnih pravil je vsaki član dolžan ude- ležiti se občnega zbora, ali pa se ute- meljeno opravičiti pri gremijalnem na- čelstvu.

Po svetu

Obtok bankovcev v Jugoslaviji je zna- šal na koncu februarja 5560 milijonov dinarjev, kovinsko kritje 405.5 milio- nov.

Jugoslovenska banka d. d. v Zagrebu je imela v preteklem letu 10,853.000 Din čistega dobička. Zavod, ki je v ozki zve- zi z Živinostensko, razdeljuje zopet 8- odstotno dividendo ali 8 Din na del- nico.

Glede izvoza rumunske koruze bo vlada ukrenila vse potrebno, da ga olaj- ša. Trgovina bo popolnoma prosta. Ko- ruza naj pride na namenilno mesto ko- likor mogoče hitro in v kar moč izborni kakovosti. V pristanišču Konstanca bo- do zgradili tretje veliko skladišče za sprejem letošnje koruze.

Nova tovarna svile v Osijeku bo za dolgo dobo let oproščena davka. Grad- bene in opremne stroške cenijo na 350.000 švicarskih frankov.

Obe največji angleški gramofonski družbi His Masters Voice in Columbia Gramophon Co se pogajata o fuziji. Na- čelna vprašanja so že rešena.

Cena cina na londonskem kovinskem trgu je padla tako nizko kot že leta ne, kljub opetovanim napovedbam o ome- jitvi produkcije. Tem napovedbam pač ne verjamejo. Umljivo je, da je konsum majhen; živi se z roke v usta.

Prva Hrvatska Štediona je imela v preteklem letu 16,447.000 Din čistega do- bička, s prenosom iz prejšnjega leta vred pa 17,507.000. Dividenda je 16-od- stotna, za kar je potrebnih 12 milijonov dinarjev, od tega 1483 milijonov v hra- nilnih knjižicah.

Bolgarski vrtnarji so v Splitu napra- vil več vzorčnih vrto, od koder zalaga- jo z zelenjavo Split in druge dalmatin- ske kraje. Delajo prav dobre kupčije.

Splitški pristaniški jez bodo razširili; doba dve leti, stroški šest milijonov di- narjev.

Privilegirana agrarna banka je razde- lila doslej nad 200.000 hipotekarnih kre- ditov, 6190 zadružnih kreditov, 89 me- ničnih kreditov itd. Skupna vsota pre- sega 220 milijonov dinarjev.

Konferenca o predvojnih dolgovih se bo pričela najbrž v sredi aprila. Ti predvojni dolgovi nočejo iti s površja in tudi še v doglednem času ne bodo šli.

Sledeče nove telefonske zveze z ino- zemstvom bodo otvorene: Ljutomer—Dunaj, Ljutomer—vsi kraji Švice, Jago- dina—Trst, Sušak—Augsburg, Berlin, Hamburg, Leipzig, München, Neumün- ster, Worms in Frankfurt a. M., slednjič Pančevo—Praga.

Banque Commerciale Roumaine bo razdelila 17-odstotno dividendo, lani je bila 15-odstotna. Njena poslovna politi- ka je že več let ta, da dela samo tekoče kupčije, ki se morejo lahko likvidirati.

Živinostenska banka, ki je dvignila v preteklem letu svojo osnovno glavnico od 200 na 300 milijonov Kč, razdeljuje 12-odstotno dividendo ali 24 Kč. Za iz- plačilo dividend potrebuje 36 milijonov Kč.

Angleška in Francoska banka imata po zadnjem izkazu sledeče zlate zaloge: prva 151.6 milijonov funtov, druga 42.8 milijard frankov. Glede zlatih zalog naj- važnejših evropskih bank glej poseben članček.

Insolvence v Nemčiji, in sicer velike, se množe od dne do dne, in jih ni več mogoče posebej zaznamovati.

Družba Marconi izplačuje nespreme- njeno letno dividendo 15 odstotkov.

Ena največjih ameriških radiodružb, newyorška Kolster Radio Corporation, je zašla v finančne težkoče. V preteklem letu je imela družba zgubo 916.000 do- larjev. Ustanovljena je bila leta 1926.

Leipziger Hypothekenbank bo izpla- čala 10-odstotno dividendo, prav tako Handelsbank A. G.

Pogodba med Standard Oil in Royal Dutch Shell je nekoliko motena, ker je prva družba sklenila z ruskim sindika- tom nafte večletni dogovor glede pre- skrbe Indije s petrolejem.

Tri nove tekstilne insolvence zazna- mujejo na Ogrskem. Tam so sedaj insol- vence na dnevnem redu, in prav tako tudi v Nemčiji. Priobčili bomo članek o trgovski morali.

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

Posebno poročilo Trgovskega lista

Devizno tržišče.

Minuli teden na Ljubljanski borzi je zaključil z znatnim prometom Din 22 milijonov 880.510-67 in izkazuje napram predzadnjemu tednu presežek preko celih sedem milijonov dinarjev, katerega tvorijo po večini večji zaključki v devizi Curih, Dunaj in deloma Praga ter New York. Pravkar omenjene devize so tvorile poleg Londona tudi največje zaključke v vsakokratnem dnevnem prometu, kar je razvidno zlasti iz sledečih števil:

3. marca Din 5.208.479-49 Praga—New York, 4. marca Din 4.881.234-94 Curih—London, 5. marca Din 2.781.756-51 Dunaj—Berlin, 6. marca Din 3.963.311-55 London—Curih, 7. marca Din 6 milijonov 45.728-18 Curih—New York.

Radi izredne čvrstoče curiškega tečaja so tekom preteklega tedna močno popustile vse na tukajšnji borzi notirane devize, vsled česar je došlo zlasti v devizi Curih do osobito močnega prometa, tako, da znašajo zaključki v tej devizi skoro 8 milijonov dinarjev. Curih je bil nabavljen deloma v kritje, deloma pa v arbitražne svrhe predvsem radi stalnega padanja ostalih deviznih tečajev. To dokazuje zlasti promet dosežen na petkovem borznem sestanku, ki je zaključil z najvišje doseženim dnevnim prometom v pretečenem tednu in je baš omenjenega dne dala samo Narodna banka okoli milijon dinarjev Curiha na razpolago. Poleg tega je posredovala Narodna banka zlasti v Dunaju (2-102), New Yorku (1-842) in deloma v Berlinu (0-860), v Londonu (0-772) ter v Pragi (0-571); v celem je bilo z njenim posredovanjem zaključeno tokrat za okoli 8 milijonov dinarjev napram 3-6 mil. din. v predzadnjem tednu. Nasprotno pa je bilo v privatnem blagu za približno 15 milijonov dinarjev deviz in sicer največ Curiha (6-123), Londona (3-063), Prage (1-682), Trsta in Berlina.

Iz primerjanja naslednjih števil (vse v milijonih dinarjev), ki označujejo celokupni promet v poedinah devizah minulega tedna, je lahko razbrati velikost porasta, oziroma padeča prometa napram predzadnjemu tednu (številke v oklepajih): Curih 7-953 (4-011), London 3-835 (4-896), New York 2-395 (1-811), Dunaj 2-392 (0-971), Praga 2-253 (1-194), Berlin 2-012 (1-703), Trst 1-327 (1-810) in Budimpešta 0-400 (0-040) ter končno Pariz 0-314 (0-033).

Značilno sliko nudi devizna tečajnica pretečenega tedna, ker izkazujejo notiče večje ali manjše padce vseh deviz, izvzemši Curiha, ki beleži stalno na bazi 1095-90 in pa Budimpešte, ki je te polagoma popuščala ter notirala v ponedeljek in torek 9-288, v četrtek in petek pa 9-9178. Izmed ostalih deviz so za beležile od 3. do 7. t. m. sledeče padce: Amsterdam 3 in pol točke, Berlin 22 točk (od 13-5525 do 13-53), Bruselj 2 in pol točki, dočim je Dunaj v ponedeljek in torek vztrajal na višini 8-00 potem pa naglo popustil na 7-9863 (7. t. m.) ter utrpel skoro 24 poenski padec. Nasprotno izkazuje devizi London in New York še znatnejše padce, prvi od 276-06 na 275-51, drugi pa od 56-695 na 56-57 nalik Italiji, ki je na ponedeljkovem borznem sestanku beležila še čvrsto na bazi 297-62 in do petka oslabela celo na 296-85. Tudi tečaj Pariza je bil v naglem opadanju ter tekom zadnjega tedna zabeležil padec 36 točk, medtem ko je Praga bolj v zmernem tempu popuščala od 168-22 (3. t. m.) na 168- (7. t. m.).

Notic ostalih deviz ni bilo.

Efektno tržišče.

Položaj na efektne tržišču se tekom minulega tedna ni bistveno spremenil, kajti malone vsi tečaji na tukajšnji borzi kotiranih papirjev so ostali še nadalje brez sprememb, razen Kranjske industrijske družbe, ki je 7. t. m. beležila 240— za denar in Kreditnega zavoda za trgovino in industrijo, ki je od 3. t. m. dalje notiral Din 160— ex coupon tudi za denar.

Izmed državnih papirjev je beležilo

edino Blairovo posojilo in sicer 3. t. m. 8% 94-50 in 7% 83-50, od torika dalje pa 8% 93-50 ter 7% 84-50.

Med efekti je prišlo do edinega zaključka dne 4. t. m. v 7% Blairovem posojilu in to prvič izza uvedbe njegovega kotiranja na ljubljanski borzi.

Tendenca je bila ves minuli teden skrajno mlačna, zanimanje pa slabo.

Lesno tržišče.

Na lesnem trgu se je situacija končno razjasnila. Računati je z dejstvom, da se cene v doglednem času ne bodo dvignile do one višine, ki so bile dosežene v lanskem letu. Lesni producenti, ki imajo stare zaloge, seveda v tej situaciji ne forsirajo oddaje dragega blaga, pač pa skušajo pri nakupu stoječega lesa paralizirati cene s sedanjo ceno rezanega blaga. Jasno je, da je dnevna cena okroglega lesa padla. Kar se tiče posameznih vrst lesa, se opaža, da narasča zanimanje v tesanem lesu medtem, ko je za rezan les še vedno stagnacija. V hrastovini se je situacija zboljšala. Iščejo se rezani ali tesani trami na živ rob za izdelavo vagonov. Tudi podnice se zelo iščejo in kupujejo. V bukovini se povprašuje po prvovrstnih hlodih za izdelavo furnirjev in o suhih bukovinih plohih.

Zaključeno je bilo v pretečenem tednu 11 vagonov hrastovih in 1 vagon jelovih tramov.

žitno tržišče.

V zadnjem tednu je bilo nadalje znamenjati slabo tendenco za pšenico na inozemskih tržiščih in še posebno slaba je bila tendenca za koruzo. Občuten padec cene pri koruzi, ki je nastopil v poslednjem tednu, ni ostal brez vpliva na ceno pšenice, katere konsum se bo brezdvomno v naslednjih mesecih še izdatno skrčil, ker bodo gospodarsko slabši sloji svojo potrebo za preživež zopet s koruzo krili, ki je danes več kot 100 odstotkov cenejša od pšenice. Ponudba pšenice je razmeroma slaba, še slabši je pa interes in je le pričakovati, da bo ceno pšenice še nadalje popustila, če ne nastopi skorajšnji preokret na inozemskih borzah, kar je pa težko pregledati.

Padec cene pri koruzi je povzročil resno skrb med agrarci, ker ogroža njihovo existenco. Domača poraba koruze je minimalna, sosedne države pa ne kažejo trenutno prav nobenega interesa ne za promptno in ne za terminsko koruzo, ker so uverjene, da bodo v mesecih porabe pri ogromnih zalogah koruze v Ogrski, Rumuniji in Jugoslaviji svojo potrebo lahko še ceneje pokrile.

Ker trgovci, ki so v prejšnjih mesecih kupovali terminsko koruzo na spekulacijo, ne bodo v stanu blago prevzeti, temveč se bodo vse te kupčije z obračunom diference likvidirale, pri čemur bo prišlo brezdvomno tudi do večjih eksekutivnih prodaj, je verjetno, da bo ta moment ceno koruze še bolj nazadovala in se bodo ugodne prilike nakupa lahko poslužili vsi oni, ki v svojih krajih za konsum koruzo potrebujejo.

Povpraševanje po pšenični moki nularici je nadalje živahno, pšenične moke temnejših vrst, so pa ostale nadalje prav zanemarjene in so vsled nizke cene koruze malodane brez vrednosti. Bolj ekonomično bi se vporabile zaloge pšenice, če bi obstajale določbe za mletev enotne moke. S tem bi bilo tako agrarcev, kakor tudi mlevski industriji in žitni trgovini izdatno pomagano in bi bila vladajoča kriza precej oblažena. Konsument bi pa kvalitativno enako dobre mlevske izdelke lahko ceneje nabavil.

Za oves in ječmen je prav slabo zanimanje in tudi ponudbe so slabe. V minulem tednu ni bilo na Ljubljanski borzi nobenih zaključkov.

Cene so bile sledeče:

Bačka pšenica: 80 kg, 2% prim., mlevska voznina, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh Din 255—257-50.

Bačka pšenica: 78 kg, 2% prim., mlevska voznina, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh Din 250—252-50.

Bačka pšenica: 77 kg, 2% prim., mlevska voznina, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh Din 247-50—250.

Rž: 72/73 kg, 2% prim., mlevska voznina, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh Din 195—197-50.

Pšenična moka 0/G: franko Ljubljana, pri odjemu celega vagona plačilo po prejemu blaga Din 405—410.

Umetno sušena nova koruza: navadna voznina, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh Din 175—177-50.

Umetno sušena nova koruza: mlevska voznina, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh Din 167-50—170.

Koruza času primerno suha: s kvalitetno garancijo do namembne postaje, promptna dobava, plačilo v 30 dneh Din 145—147-50.

Ječmen bački ozimni: 66/67 kg Din 172-50 do 175-50.

Ječmen bački ozimni: 62/63 kg Din 167-50 do 170.

Oves bački: navadna voznina Din 195 do 197-50.

Ljubljanska borza

Tečaj 12. marca 1930

DRVIZB		
Amsterdam 1 h. gold.	—	22-715
Berlin 1 M	13-4975	13-5275
Bruselj 1 belga	—	7-8915
Budimpešta 1 pengő	—	9-8987
Curih 100 fr.	1094-40	097-40
Dunaj 1 šilling	7-9593	7-9893
London 1 funt	274-95	275-75
Newyork 1 dolar	—	5-53
Pariz 100 fr.	220-59	222-59
Praga 100 kron	167-39	168-19
Trst 100 lir	—	296-61

Dela za revizijo blagovnih tarif so v prometnem ministrtvu dogotovljena. Beremo, da so želje in koristi gospodarskih krogov polno upoštevane.

MEDNARODNA POCENITEV DENARJA.

Komaj se je pričel novi mesec, že je Angleška banka svojo obrestno mero na novo znižala, in sicer od 4½ na 4%. — Prejšnja obrestna mera 4½% je bila v veljavi samo en mesec. S sedanjo obrestno mero je dosegla Anglija približno zopet predvojne razmere, ko se je njen diskont gibal med 3 in 4%. Po ca. petih letih je sedaj prvič, da je prišla angleška obrestna mera na 4%. V finančnih krogih mislijo, da je Angleška banka napravila ta korak sedaj v prvi vrsti zato, da olajša gospodarsko stisko v Angliji. Sledile so ji takoj druge banke (Švedska od 4½% na 4, Danska od 5 na 4½, Nizozemska od 4 na 3½%) in za njimi je prišla slednjič tudi Nemška državna banka z znižanjem od 6 na 5 in pol odstotka. — Dr. Schacht je o znižanju dejal: Zahteve na banko so se od 31. decembra 1929 do 31. januarja 1930 znižale od 3191 milijonov mark na 2315 milijonov in so bile na koncu februarja pri 2382 milijonih. Enak razvoj kaže obtok državnih bankovcev in rentnih bančnih izkaznic, koji obtok je padel od konca decembra na koncu januarja in februarja od 5441 milijonov na 5026 in 5087 milijonov mark. Kakor vidimo, se zahteve na banko v zadnjem času niso pomnožile, kar je pač sezijski pojav, a na drugi strani se je v zadnjih tednih izdatno dvignil dotok zlata in deviz. — Zaloge banke v zlatu in v kritnih devizah so znašale na koncu lanskega decembra 2687 milijonov mark, na koncu letošnjega januarja 2694 milijonov mark in so narasle do konca februarja za 134 milijonov na 2828 milijonov mark, tako, da se je dvignilo kritje bankovcev v izkazih na koncu imenovanih treh mesecev od 53-3 na 57-9 in na 59-9 odstotkov. Ker so ob nadalje rastočem pritoku zlata pritoki v banko nazaj imeli v prvih dneh marca zadovoljiv obseg in ker se je v povprečnosti zadnjih tednov uveljavilo tako na domačem denarnem trgu, kot na važnejših inozemskih trgih nadaljno olajšanje, je mislilo ravnateljstvo Državne banke, da se prilagodi tej tendenci z zopetnim znižanjem obrestne mere za pol odstotka. — Zgledu Državne banke je sledila Zveza berlinskih bank in bankirjev ter je znižala dolžno obrestno mero, dočim je vložno obrestno mero zaenkrat že obdržala, ker hoče počakati nadaljnega razvoja. — Tudi banka mesta Danzig je menično obrestno mero znižala od 6 na 5½%.

Razno

Glasnik Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine v Beogradu. Zavod za pospeševanje zunanje trgovine v Beogradu je začel izdajati svoj »Glasnik«, ki bo informiral naše izvoznike o razmerah na inozemskih tržiščih, o možnostih za plasiranje našega blaga itd. Glasnik se priporoča tudi za inseriranje. Cene za oglase so naslednje: Na zavojnem delu stane cela stran Din 2.000—, pol strani Din 1.200—, četrt strani Din 750— in 1 cm² Din 12—; v reklamnem delu stane cela stran Din 600—, pol strani Din 400—, četrt strani Din 250— in 1 cm² Din 3—; med tekstom stane cela stran Din 1.200—, pol strani Din 750—, četrt strani Din 500— in 1 cm² Din 6—. Oglase je pošiljali na Upravo Glasnika Zavoda za unapredjivanje spoljne trgovine, Beograd.

Borza dela v Mariboru. Od 23. februarja do 1. marca t. l. je dela iskalo 102 moška in 46 žensk, 135 službenih mest je bilo prostih, delo je dobilo 26 moških in 39 žensk, odpotovalo jih je 29, koncem tedna je ostalo še 899 oseb v evidenci. Od 1. januarja do 1. marca pa je dela iskalo 1228 moških in 578 žensk, 770 službenih mest je bilo prostih, delo je dobilo 301 moški in 279 žensk, 156 jih je odpotovalo, 171 pa odpadlo.

Pri Borzi dela v Mariboru dobijo delo: 7 kuharic, 9 služkinj, 2 postrežnici, 3 sobarice, 5 vzgojiteljice, 2 varuški, 2 postrežnici, 4 perfektno hotelske sobarice, 2 natakariji, 7 delavk, 3 služkinje za v gostilno, 2 šiviljski vajenki, 1 trgovska vajenka, 2 dekleti za štrajtanje ovratnikov, 12 viničarjev, 3 majarji, 10 hlapcev, 1 kamnosek, 1 mizar, 1 vrtnar, 2 kovača, 15 čevljarjskih pomočnikov, 1 pek, 1 mlinar, 2 slaščičarja, 1 sedlar, 1 kolar, 1 teracar, 2 kovaška, 2 kleparska, 2 pekovska, 3 čevljarjski vajenci.

Razstave in sejmi

Conjene čitatelje opozarjamo na MEDNARODNI VELESEJEM V PRAGI, ki se vrši od 16. do 23. marca t. l. Glej današnji oglas!

»IPA« Mednarodna razstava za kožuhovine v Lipskem se vrši letos od konca maja do konca septembra. Razstava je zlasti važna za izvoznike sirovih kož divjačine, ker se na razstavi zbirajo dnevno trgovci iz vseh delov sveta. — Zato se udeležba na razstavi priporoča tudi našim trgovcem z neobdelanimi kožami divjačine. Za informacije glede prijave za udeležbo se je obrniti na: »IPA« Internationale Pelzfach-Ausstellung, Leipzig C 1, Brühl 70.

Velesejem v Leipzigu se je razvil tako kot smo povedali že naprej: domača kupčija se spričo sedanjih neugodnih gospodarskih razmer ni dobro obnesla, pričakovanje v dobro normalno eksportno kupčijo se je pa izpolnilo.

Veletrgovina

A. Šarabon

v Ljubljani

priporoča

špecerijsko blago

raznourstno žganje, moko in

deželne pridelke, raznourstno

rudninsko vodo.

Lastna pražarna za kavo in

mlin za dišave z električnim

obratom.

Ceniki na razpolago.

Telefon št. 2666.

Zunanja trgovinska politika Kitajske.

Nacionalna vlada v Nankingu kaže, kot moderna vlada, že začetke kitajske trgovinske politike. Tukaj ne mislimo toliko na vprašanje carin. V ožjih mejah trgovinske politike se gibajo predvsem težnje za izključitvijo plovnih družb iz kitajskih notranjih voda. Z uvedbo kontrolnih in preizkuševalnih uradov, skuša vlada vplivati na izmenjavo kitajskega blaga v notranjem prometu. Kar tiče izključitve tujih plovnih družb, predpostavlja ta predvsem prekinitve pogodbenih obvez ter bo še nekaj časa trajalo, preden bo vlada dosegla svoj cilj. Vplivanje na izmenjavo dobrin v državi je pa politično vzeto docela notranja zadeva Kitajske, ki pa je, kar bomo kmalu videli, zelo važna za gospodarsko bodočnost države. Po podatkih pomorskih carinskih statistik je navadno zunanja trgovina Kitajske zaključena z neugodno trgovsko bilanco. Poleg tega obstoji tudi možnost, da bo vrednost izvoza vedno manjša. Vzrok temu pa ne leži toliko v rastoči potrebi Kitajske, ampak po vsej priliki v nazadovanju obsega produkcije, kakor tudi kvalitete kitajskih produktov. Izvoz Kitajske obstoji v ogromni večini iz izdelkov poljedelstva in živinoreje. Posebno čudno je dejstvo, da je delež Kitajske na svetovni trgovini, kar se tiče njenih najvažnejših izdelkov, vedno manjši. — Pri razmeroma stabilni celokupni produkciji ne gre Kitajska vzporedno z normalnim razvojem svetovne potrebe po najvažnejših njenih produktih. To velja predvsem za čaj in svilo, za katere produkte je imela Kitajska poprej svetovni monopol. V letih neposredno pred vojno je 85% nemškega konsuma na čaj odpadlo na Kitajsko, današnja kvota pa znaša komaj 10%. Enake spremembe v škodo kitajskega čaja vidimo tudi pri vseh drugih državah, izvzemši Rusije. Ravno tako je tudi že davno izgubila Kitajska vodilno vlogo države za surovo svilo. Če prav je od narave že takorekoč določena za produkcijo surove svile, je vključ temu ostala na isti stopnji in se še dolgo ni razvijala vzporedno z ogromnim povpraševanjem na svetovnih tržiščih. Delež Japonske na svetovni produkciji znaša 70%, delež Kitajske pa samo 15%.

Ne tako slabe, toda podobne so razmere pri mnogih drugih kitajskih proizvodih, ki bodisi po kvantiteti, bodisi po lastnostih, ali končno po ceni ne gredo vzporedno z razvojem svetovne trgovine. Vzroki tega so raznovrstni. Predvsem je omeniti, da večne meščanske vojne v notranjosti zelo ovirajo intenzivno eksploatacijo kitajske zemlje, odnosno povečanje obdelane površine.

Deloma pa težijo vzroki tudi v struk-

turi kitajskega gospodarstva. Malokmečki sloj n. pr. ne more v kulturi čaja očitno pridelati onih množin in one kvalitete, kakor je to mogoče pri velikih plantažnih obratih v Indiji ali v najnovejši dobi na Javi.

Po večini pa leže vzroki v zelo razširjeni slabi navadi, da se namreč blago, namenjeno za eksport, potvarja, ali pa, da se mu primešajo manj vredne substance, kar naj bi povečalo težo. Ta nemoralna navada se je v nekaterih trgovskih panogah razvila tako gorostasno, da je direktno obžalovanja vredna. Poleg tega se vrši transport po večini s posredovanjem mnogih prekupecev. Neugodno na cene vplivajo tudi dolge in često mukopolne transportne zveze, manjkajoča možnost zavarovanja, podražitev radi čestega prekladanja blaga, mnogi legalni in ilegalni davki in dajatve, ki se pobirajo v notranjosti države, dalje nevarnost oropanja in končno splošna nesigurnost življenjskih neprilik v okoliših države. Brez dvoma bi vlada lahko z pripravniimi ukrepi mnogo storila za povzdigo kitajskega gospodarstva in za pospeševanje izvoza. Najprej

bi morala pomiriti deželo, potem pa odstraniti mučne in trgovino ovirajoče dajatve. Dalje bi pa morala poseči aktivno s tem, da bi uvedla po državi posvetovalne urade za pospeševanje trgovine, dalje bi morala podpirati propagando za uporabo modernih metod v poljedelstvu, kakor to dela Japonska. Kar je vlada dosedaj naredila, je skoro popolnoma pogrešeno in prav malo sposobno, da se prde prej do cilja. Ustanovitev kontrolnih in preizkuševalnih uradov na eksportnih mestih naravno nima nobenega smisla. Blago bi se moralo preizkusiti že v produkcijskem ozemlju in na glavnih postajah notranje trgovine, ne pa na eksportnem mestu, kjer se pač več ne more nič spremeniti, niti na kvaliteti blaga, niti na medtem visoko navitimi cenami. Eksportna trgovina Kitajske se nahaja po večini še v rokah tujih tvrdk. Te so pa radi poznavanja blaga in radi dolgotrajnih izkušenj svojih zastopnikov edino sposobne, da preizkušajo kvaliteto blaga. Preiskovalni uradi pa samo povečajo številne momente zavlačevanja, ki jih današnja struktura kitajske nočanje trgovine sama s seboj prinaša.

Dobava-prodaja

Dobave. Gradbeni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 14. marca t. l. ponudbe glede dobave žičnega kabla in kabelskih muf; do 18. marca t. l. glede dobave lesa, hrastovih pragov, spojnih in nateznih vijakov, varnostnega materijala, zaporniškega materijala, pločevine, spajalnega kositra, tirefondov, prožnih obročkov itd.; do 21. marca t. l. glede dobave konzol za pritrditev žicovodnih koles, telefonskih aparatov za čuvajniške telefone ter glede dobave varnostnega materijala. Splošni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 15. marca t. l. ponudbe glede dobave stenskih umivalnikov, brisač, rjuh in zdravniških predpasnikov. — Strojni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 17. marca t. l. ponudbe glede dobave bombaževine za čiščenje, železne pločevine, poljskih tračnic, strojnih jermen ter glede oddaje pil v nasekanje in popravilo; do 18. marca t. l. glede dobave bakrenih gostilnih obročkov, okroglega stenja ter glede dobave cokelj. (Pogoji so na vpogled pri navedenih oddelkih.) — Direkcija državnih železnic v Subotici sprejema do 15. marca t. l. ponudbe glede dobave 1000 kg denaturiranega spirita, 500 kg sirove karbolne kisline, 20 kg solne kisline, 10 kg salmijaka in 5 kg boraksa, dalje glede dobave prevlek za blazine in rjuh ter glede dobave ročnih signalnih in vagonških svetilk; do 17. marca t. l. glede dobave 1000 ko-

madov metel, 1000 komadov ščetk za ribanje tal in 1000 komadov slamnatih podnožnic; do 18. marca t. l. pa glede dobave vrčev in veder za vodo, pljuvalnikov in obešal za obleke. — Direkcija državnih rudarskih preduzeč v Sarajevu sprejema do 20. marca t. l. ponudbe glede dobave 50.000 komadov kapsol. — Delavnica državnih železnic v Mariboru sprejema do 22. marca t. l. ponudbe glede dobave 132 zvitkov strešne lepenke in 23.800 kg lesne cementne smole. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.) — Uprava radionice državnih železnic v Zagrebu sprejema do 22. marca t. l. ponudbe glede dobave žičnih vrvi za dvigala. — (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri omenjeni upravi.) — Dne 21. marca t. l. se bo vršila pri Provijanskem odseku Ministrstva vojske in mornarice v Beogradu ustmena licitacija glede dobave 75.000 komadov vreč iz jute; dne 24. marca t. l. pa glede dobave 400 vagonških plah. (Oglasi so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri omenjenem odseku.)

Oddaja popravila streh. Gradbeni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 15. marca t. l. ponudbe glede oddaje popravila streh v območju prog. sekcije Maribor. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri omenjenem oddelku.)

Dobave. Strojni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do

20. marca t. l. ponudbe glede dobave 2000 kg okroglega bakra. — Prometno-komercialni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 21. marca t. l. ponudbe glede dobave 1000 klopčičev motvoza, 600 komadov beležnih knjig, 80.000 komadov kuvert, 80 škatelj karbon papirja, 100 klopčičev vrvice, 50 kg arabskega gumija, 40 škatelj risalnih žebličkov itd.; do 24. marca t. l. pa glede dobave 200 komadov rjuh. (Pogoji so na vpogled pri navedenih oddelkih.) — Komanda III. armijske oblasti v Skoplju sprejema do 20. marca t. l. ponudbe glede dobave 2100 komadov desk iz jelovega lesa. — Delavnica državnih železnic v Zagrebu sprejema do 26. marca t. l. ponudbe glede dobave emajliranih napisnih plošč. — Direkcija državnih železnic v Zabukovci pri Celju sprejema do 27. marca t. l. ponudbe glede dobave 1300 kg bencina, 800 kg cilindrovega olja, 1200 kg strojnega olja, 170 kg dinamo-olja, 350 kilogramov olja za osovine in 100 kg tovtotne masti. — Direkcija državnega rudnika Bukinje sprejema do 28. marca t. l. ponudbe glede dobave 1 tovornega avtomobila. — Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 31. marca t. l. ponudbe glede dobave 6000 komadov steklenih cilindrov in 6 kosov komendračnih loncev. — Dne 31. marca t. l. se bo vršila pri Direkciji državnih železnic v Zagrebu ofertalna licitacija glede dobave 17.424 komadov hrastovih pragov. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.) — Dne 29. marca t. l. se bo vršila pri Glavnem sanitetskem slagalistu v Zemunu ofertalna licitacija glede dobave 80 komadov šotorov. (Pogoji so na vpogled pri omenjenem slagalistu.) — Rok za vlaganje ponudb glede dobave 1 jamskega električnega ventilatorja pri Direkciji državnega rudnika Breza, ki je bil določen za dne 13. marca t. l., je podaljšan do 27. marca t. l. — Rok za vlaganje ponudb glede dobave ščetk za motorje pri Direkciji državnega rudnika Breza, ki je bil določen za dne 20. marca t. l., je podaljšan do 3. aprila 1930.

Oddaja starega bakra v predelavo se bo vršila potom ofertalne licitacije dne 26. marca t. l. pri Generalni direkciji državnih železnic v Beogradu. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri strojnem oddelku omenjene direkcije.)

Prodaja konjskega gnoja se bo vršila potom ustmene licitacije dne 22. marca t. l. pri Komandi 8. žandarmerijskega polka v Ljubljani. (Pogoji so na vpogled pri omenjeni komandi.)

Naročajte »Trgovski list«!

TISKARNA MERKUR

TRG-IND. D. D.

LJUBLJANA
Gregorčičeva
ul. 23. Tel. 2552

se priporoča za naročila vseh trgovskih in uradnih tiskovin. Tiska časopise, knjige, brošure, cenike, statute, tabele, letake i. t. d. Knjigoveška dela izvršuje v LASTNI KNJIGOVEZNICI

Od dobrega najboljši je samo
GRITZNER - ADLER - KAYSER

šivalni stroj in kolo
elegantna izvedba - najboljši material

URANIA pisalni stroji
v 3 velikostih

Novost: Šivalni stroj kot
damska pisalna miza

Samo pri
Jos. Petelinc-u
Ljubljana, Telefon int. 2913
Zmerne cene, tudi na obroke

Veletrgovina
kolonialne in
špicerijske robe

Ivan Jelačin

Liubljana

Zaloga
sveže pražene
kave, mletih dišav
in rudninske vode

Točna in solidna
postrežba!

Zahtevajte cenik!

MEDNARODNI VELESEJEM V PRAGI

od 16. do 23. marca 1930

Svetovni velesejem, na katerem
so zastopani narodi in države.

Znižana voznja za brzovlake in navadne vlake:
Jugoslavija 25%, Čehoslovaška 33%, Avstrija 25%.

Pojasnila in legitimacije daje:

ČEHOSLOVAŠKI KONZULAT, LJUBLJANA
Aloma Company, Ljubljana, Aleksandrova 2

Naznanilo.

Vsem svojim cenjenim odjemalcem naznanjamo, da je naš inkasant Ivan Krelj, ki se je izdajal tudi za potnika, dne 1. marca t. l. izstopil iz službe pri nas.

Vse cenjene odjemalce prosimo, da vzamejo gorenje sporočilo na znanje, ker kakega plačila, ki bi ga kdo hotel nakazati nam po izstopiščem gospodu Ivanu Krelju, ne bomo priznali. Obenem izjavljamo, da gospod I. Krelj ni več pooblaščen sprejemati naročil.

„Spectrum“ d. d. Tvornica ogledal in
brušenega stekla
Liubljana VII, Celovška cesta 81

TRGOVSKI LIST

ČASOPIS ZA TRGOVINO, INDUSTRIJO IN OBRT

se priporoča p. n. trgovcem,
industrijcem in obrtnikom za
naročanje in inseriranje